

Commission
Internationale
pour la
Protection
des Alpes

Internationale
Alpenschutz-
kommission

Commissione
Internazionale
per la Protezione
delle Alpi

Mednarodna
komisija za
varstvo Alp

Avstrija
Francija
Italija
Liechtenstein
Nemčija
Slovenija
Švica



Alpska konvencija pred 6. alpsko konferenco

Alpska konvencija nujno potrebna, vendar pred usodno odločitvijo

Bolj kot kdajkoli doslej bi si danes želeli, da bi se pogajanja za Alpsko konvencijo že zaključila in da bi se leta že izvajala. Vendar pa tranzitna in prometna problematika na celotnem alpskem prostoru ni rešena, stopnja rasti turizma še kar narašča, vloga varstva narave se ni povečala, težnje po deregulaciji na

membnejšo zadevo, pa nikjer ne duha ne sluha. Velika večina pogodbenic namreč popolnoma brezplačno sodeluje pri določanju prioritet v izvedbenem procesu, Alpska konvencija pa nujno potrebuje dejavnosti, ki bi pospešile njeno uresničevanje – pobude za to so doslej prišle predvsem iz vrst opazovalcev. Konvencija, s katero samo upravljajo, ne ustreza namenom ustanoviteljic niti pričakovanjem pokroviteljev ter prizadetega alpskega prebivalstva. Poleg vsega pa glede vsebine posameznih protokolov še vedno obstajajo precejšnji zadržki.

6. alpska konferenca v Luzernu bo tako nakazala pot v prihodnost: ali k nepomembnostim ali pa k prometnemu protokolu, ki ga bodo podpisale vse pogodbenice in ki je usmerjen k novim ciljem. Če se bo vsem alpskim državam in Evropski uniji, ki je na žalost trenutno povsem nezainteresirana, uspelo povzpeti na »odrešujočo obalo Alpske konvencije«, bo zlasti od Italije kot nove predsedujoče države in Avstrije kot države z največjim deležem površine odvisno, ali bo pri uresničevanju Alpske konvencije končno le dosežen pričakovan napredek. Avstrija pa bo morala končno prenehati s taktiko izogibanja, ki je do danes ni opustila, in začeti izpolnjevati svojo vlogo, ki jo ima kot osrednja alpska država.

CIPRA pa bo morala na letni konferenci v Trentu odločiti o tem, ali bomo s polno paro nadaljevali v smer, ki smo se je držali doslej, ali pa bomo zašli v slepo ulico, ki bo CIPRO odvrnila od pomembnih in prednostnih nalog.

*Peter Hasslacher,
podpredsednik CIPRE-International*



Uvodnik

področju urejanja prostora niso bile zaustavljene itd.. Zaradi več kot desetletje trajajočih pogajanj samo o sestavi Alpske konvencije brez vidnih prizadevanj za njeno uresničevanje je ta politični projekt v Alpah izgubil svoj vpliv in verodostojnost.

V času, ko se po celem svetu sporazumevanje odvija v nekaj sekundah, odločitve v poslovnem življenju pa večinoma ne prenesejo odlašanja, je mogoče tako kompleksne soodvisnosti s tako zapleteno sestavo odločanja samo še težje posredovati. O uresničevanju izvedbenih protokolov, ki je bilo proglašeno za najpo-

VSEBINA



ALPSKA KONVENCIJA

- 4 Alpska konvencija nujno potrebna, vendar pred usodno odločitvijo
- 5 Zahteve CIPRE za izvajanje konvencije
- 6 Alpska konvencija pred odločilnim vprašanjem
- 7 Prebivalstvo in kultura so del Alp



POLETNA AKADEMIJA

- 8 Poletna akademija »Žarišče Alpe« se je začela
- 9 Mnenja udeležencev poletne akademije
- Turizem in Alpe v prihodnosti



BELA KNJIGA/ ČRNA LISTA



POROČILA IZ DEŽEL

- 10 Javni prevoz prek Vršiča
- Konec Allgojskih železnic?
- 11 Sava Dolinka: dragocenost v nevarnosti
- Reka Sesia v nevarnosti
- Opuščeni pašniki kot objekti špekulacij
- 12 Zamenjava pri CIPRI-Avstrija
- Novo predsedstvo pri CIPRI-Nemčija
- Poročilo o kočah v Alpah je pripravljeno
- Krasne nove Alpe tudi v italijanščini in francoščini
- 13 Ministri zavrnili konvencijo o hribovitih območjih
- 14 Avstrija prenehala sodelovati pri pripravi študije »Trajnostni razvoj prometnega sistema v zgornji Renski dolini«
- Dajatve za težke tovornjake v Liechtensteinu
- 15 4. Alpski forum v Italiji
- Dialog nevladnih organizacij z mednarodno raziskovalno skupnostjo
- 16 V predoru Mont Blanc dobiček pomembnejši od varnosti

Alpska konvencija na poti k uresničevanju

Od prvih začetkov obsežne pogodbe, ki je mednarodnopravno obvezujoča za osem alpskih držav in Evropsko unijo, do prvih korakov k njenemu uresničevanju, ki jih je jasno mogoče povezati z Alpsko konvencijo, je minilo dolgo obdobje in prehojena je bila težavna pot.

Leta 1952, torej pred skorajda petdesetimi leti (!), se je Mednarodna komisija za varstvo Alp CIPRA v svojih ustanovitvenih dokumentih zavezala k izdelavi »mednarodne alpske konvencije«. Šele leta 1988 je Evropski parlament na pobudo poslanskega kluba Ljudske stranke soglasno pooblastil Komisijo EU, da pripravi osnutek za konvencijo o varstvu alpskega prostora. Kot je zapisano v dokumentih zasedanja, pa je zadnje odločilno vzpodbudo sprožil zemeljski plaz v Alpah leta 1987. Leta 1989 je bila v Berchtesgadnu v Nemčiji 1. alpska konferenca ministrov za okolje, ki so nato leta 1991 v Salzburgu podpisali Alpsko konvencijo. Do danes si nenehno prizadevajo za vsebine izvedbenih protokolov konvencije – na področju prometa je tako šele na zasedanju Stalnega odbora, ki je bilo konec marca letos v francoskem kraju Château d'Oex, uspel »predor« – vsaj upamo lahko.

Zato se postavlja vprašanje, zakaj se ta alpski proces odvija tako počasi in zakaj je povezan s tolikimi težavami ter ovirami? Odgovor na to vprašanje se skriva v naslednjih dejstvih:

Alpska konvencija predstavlja ambiciozen poskus, s katerim naj bi za skupen cilj pridobili osem držav ter Evropsko unijo, 43 regij, 5800 občin in 11 milijonov prebivalcev. Med pogodbenicami so razlike v razvoju regionalnih gospodarstev, v različni mentaliteti in različnih jezikih. Kljub regionalnim delovnim skupnostim ARGE ALP (1972), ALPE-JADRAN (1978) in COT-RAO (1982), ki obstajajo dlje časa, pa so sodelovanje na celotnem alpskem prostoru in s tem mesto in vloga delovnih skupnosti manj pomembni, zaradi česar komajda obstajajo pristopi za skupno alpsko politiko. Ker je alpski proces tako težaven in dolgotrajen, politiki pa z njim ne pridobijo veliko, le-ta zanje nima prednostnega pomena. Komisija Evropske unije natančno nadzoruje pravila igre; mednarodnopravno obvezujoče opredelitve, ki bi veljale samo za omejen prostor Evropske unije, niso zaželeno. Sicer pa bi EU morala pogled, ki ga ima na Alpe, spremeniti zlasti pri razmejitvi področja glede na gostoto poselitve, glede posebne ekološke občutljivosti itd..



Kompleksne soodvisnosti, ki se pojavljajo pri izvajanju politike na celotnem alpskem prostoru, je v našem hektičnem času, ki je osredotočen na spektakularne dogodke, le težko posredovati. Poleg tega pa prebivalstvo po že več kot deset let trajajočih pogajanjih o Alpski konvenciji pri vsem tem prej pomisli na nekaj uradniški turizem kot pa na smiselni, izvedljiv instrument, ki bo koristil Alpam kot raznovrstnemu življenjskemu prostoru.

Kljub temu je mogoče odkriti upoštevanja vredno število konkretnih pobud za izvajanje, ki se v svojih dejavnostih sklicujejo neposredno na Alpsko konvencijo. Sem sodi, recimo, Mreža zavarovanih območij v Alpah, Omrežje občin Povezanost v Alpah, Mednarodni znanstveni odbor za raziskovanje Alp, omrežje Euromontana za uresničevanje protokola o hribovskem kmetijstvu, poletna akademija »Žarišče Alpe« ali pa Medijsko omrežje Alpe. Toda le manjše število teh iniciativ je nastalo na pobudo držav, večino so ustanovile nevladne organizacije.

Zato je sedaj čas, da države prevzamejo uresničevanje v svoje roke. Smernice za to lahko postavijo 30. in 31. oktobra letos na 6. alpski konferenci v Luzernu, vendar pod pogojem, da v Luzernu vse pogodbenice podpišejo prometni protokol. Če se to ne bo zgodilo, najbrž nihče več ne bo verjel v prihodnost Alpske konvencije. V tem primeru bodo nadaljnje ideje o njenem uresničevanju postale odveč. Pogodbenice Alpske konvencije pa ne smejo dopustiti, da bi do tega prišlo.

*Peter Hasslacher,
podpredsednik CIPRE-International*

Zahteve CIPRE za izvajanje konvencije

Ministri za okolje alpskih držav so pred dvema letoma ugotovili, da je treba začeti izvajati Alpsko konvencijo že pred ratifikacijo posameznih protokolov. Seveda pa se zaradi tega na državni ravni ni zgodilo nič, kar bi vplivalo na njeno uresničevanje.

Ur. – Sklep 5. alpske konference, ki je bila 16. oktobra 1998, je povzročil najprej to, da je švicarska delegacija pri Stalnem odboru Alpske konference predložila teze o izvajanju Alpske konvencije, o katerih je tekla izčrpna razprava. Maja letos je švicarsko predsedstvo pogodbenice in opazovalce pozvalo, naj sestavijo konkretne predloge za izvajanje vseh protokolov.

Domača naloga ni bila narejena

Žal pa ta poziv pri državah ni prinesel prav veliko omembe vrednih rezultatov. Francija je pripravila nekaj predlogov k prometnemu protokolu, ki se v glavnem nanašajo na večjo varnost v cestnih predorih, Nemčija je predložila zajeten dokument, ki se deloma omejuje na že obstoječe dejavnosti in zakonske predpise v Nemčiji, druge države pa svojih predlogov niso poslale. Upati je, da bo nedejavnost, ki se je tu še enkrat pokazala, po ministrski konferenci konec oktobra v Luzernu samo še stvar preteklosti.

CIPRA je za izvajanje konvencije pripravila obsežen dokument, celotno besedilo je na voljo na spletni strani CIPRE (www.cipra.org) pod naslovom »Alpska konvencija / Stališče CIPRE o Alpski konvenciji«. Dokument je mogoče naročiti tudi pri CIPRI.

Brez denarja in struktur ni izvajanja

4. in 5. februarja 2000 se je CIPRA na delavnici strokovnjakov intenzivno ukvarjala z izvajanjem konvencije. Že v letu 1996 je predložila načrt ukrepov za takrat podpisane protokole, opozorila pa je na to, da je začetek izvajanja protokolov Alpske konvencije po posameznih točkah problematičen. Problemsko usmerjena določitev prioritet je sicer nujna zaradi praktičnih razlogov, vendar pa vsebuje tudi nevarnost, da se ne bi lotili resničnih problemov, temveč izbrali »linijo najmanjšega odpora«. Pomembno je, da vedno ohranimo pogled na celoto in se ne izgublamo v posameznih dejavnostih. Zahteve CIPRE po izvajanju moramo zato razumeti samo kot primer. Pomembno je namreč, da se ti in drugi ukrepi izvajajo skupno in da pri tem niso izbrane le posamezne točke ali

posamezen protokol, ki bi bil opredeljen kot nekakšen »vzorec«. To bi nasprotovalo smislu Alpske konvencije kot enotnemu instrumentu za uresničevanje trajnostnega razvoja.

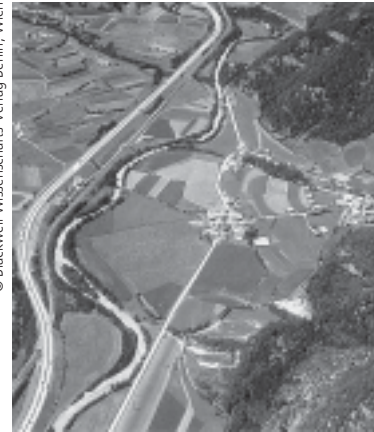
Da bi lahko izvajanje resnično potekalo sistematično, morajo biti za to izpolnjeni nekateri okvirni pogoji. Semkaj sodi med drugim ratifikacija podpisanih in izdelava še manjkajočih protokolov, ustanovitev stalnega sekretariata, zagotavljanje opazovanja in obveščanja o Alpah ter ne nazadnje zagotavljanje zadostnih finančnih sredstev ter stalno obveščanje prebivalcev.

Spodbujanje vzorčnih regij izvajanja konvencije

Že v okvirni konvenciji so se pogodbenice zavezale k celi vrsti ukrepov, katerih uresničitve formalno že v tem trenutku ni samo možna, temveč je tudi obvezujoča. Možnost, kako hitro doseči uspehe, vidi CIPRA v vzpostavitvi vzorčnih regij, pri čemer bi morale priti v poštev tako regije z vzornim razvojem v smislu trajnosti kakor tudi regije, za katere je na tem področju značilen še velik zaostanek.

Prek zahtevanih ukrepov bi morala vsaka pogodbenica ugotoviti, katere so največje pomanjkljivosti na njenem področju, in gremijem Alpske konvencije poročati, kako namerava odpraviti te pomanjkljivosti. Pomembno je, da se za vse ukrepe določi jasen in obvezujoč program in da pogodbenice redno poročajo o doseženem napredku, na podlagi česar je možno nadzirati uspeh.

© Blackwell Wissenschafts-Verlag Berlin, Wien



Skupne smernice za prostorsko urejanje v alpskem prostoru, usklajen posopek PVO, skupna merila za sprejemljivost z okoljem

Varstvo voda



© Schweiz. Greina-Stiftung (SGS), Zürich

Alpska konvencija pred odločilnim vprašanjem

Na 6. alpski konferenci, ki bo 30. in 31. oktobra v Luzernu, pri Alpski konvenciji ne bo šlo za nič več in nič manj, kot je vprašanje »Vse ali nič?«.



Foto: CIPRA

Ur. – Zgodovino Alpske konvencije je od njenega podpisa leta 1991 bistveno zaznamovala zgodovina prometnega protokola. Zlasti iz Avstrije je bilo vedno znova slišati, da konvencija brez prometnega protokola nima veliko smisla in da je na tem področju pritisk alpskega prebivalstva največji, tu se rešitve pričakujejo najprej.

Občutiti je nov zagon

Vendar pa je bil videti prometni protokol dolga leta kot brezupno početje. Pripravljenost Liechtensteina, da je pred dvema letoma prevzel predsedstvo delovne skupine za nova pogajanja o protokolu, ki je bil popolnoma neuspešen, je bila pogumno dejanje. Veliko opazovalcev je prijetno presenetil uspešen zaključek pogajanj (CIPRA-Info 57, julij 2000), ki je v zadnjem trenutku v Alpsko konvencijo prinesel nekaj zagona, za to pa ima zasluge Švica, ki je kot predsedujoča ta pogajanja zavzeto vodila.

Ustanovitev stalnega sekretariata

Ta zagon se, recimo, kaže v tem, da se sedaj vse države strinjajo z ustanovitvijo stalnega sekretariata. Ministri za okolje naj bi v Luzernu sklenili, da je treba razpis za to opraviti takoj. 7. alpska konferenca v letu 2002 naj bi določila kraj, kjer bi lahko takoj začeli s pripravami za ustanovitev sekretariata. Na željo Stalnega odbora Alpske konference naj bi bil sedež sistema za opazovanje in obveščanje o Alpah (SOIA) prav tako pri stalnem sekretariatu.

Na ministrski konferenci v Luzernu bo treba tudi ugotoviti, ali so vsi že podpisani protokoli tudi jezikovno usklajeni, tako da za njihovo ratifikacijo ne bi bilo nobenih formalnih ovir. Poleg tega bo treba podpisati protokol o reševanju sporov, na podlagi katerega bodo države lahko vsaj razsodišču prepustile ugotavljanje morebitne kršitve pogodbe, čeprav za to tudi v prihodnje niso predvidene nobene sankcije.

Odločitev z daljnosežnimi posledicami

Prihodnji razvoj je v celoti odvisen od uspeha prometnega protokola. Če prometnega protokola v Luzernu ne bodo sprejele vse pogodbenice, ne bo ne stalnega sekretariata, ne protokola o reševanju sporov kakor tudi ne delujočega sistema za opazovanje in obveščanje o Alpah.

Italija, ki bo konec oktobra prevzela predsedstvo Alpske konvencije, je dlje časa imela obotavljiv odnos do prometnega protokola, ker so se temu upirale alpske pokrajine. Novo ustanovljeni svet za Alpsko konvencijo, ki ima široko podporo, je 26. septembra podal svoje soglasje k protokolu. Nedavno pa se je na novo oblikoval odpor proti protokolu v Avstriji, ki ji je leta uspevalo, da se je predstavljala kot žrtev projektov za gradnjo cest njenih sosednjih držav. Sedaj pa je bil v pogajanjih dosežen prometni protokol, ki izpolnjuje tisto zahtevo po prepovedi gradnje novih cest višjega razreda za promet skozi Alpe, ki jo je vedno znova postavljala prav Avstrija. Na zadnjem zasedanju Stalnega odbora je Avstrija dala na zapisnik, da je prometni protokol mogoče razumeti tako, da ne bo oviral gradnje obvoznic, katerih namen je razbremenitev za prebivalstvo. Javna skrivnost pa je, da želi zvezna dežela Vorarlberg pod pretvezo »krajevnih obvoznic« uresničiti nekatere projekte za izgradnjo cest višjega razreda in v prometnem protokolu sedaj zanje vidi nevarnost.

Po vseh teh letih pogajanj stojijo danes pogodbenice pred izbiro: ali bodo prometni protokol sprejele ali pa ga ne bodo imele še leta. Zavrnitev protokola ali njegovo »izpodkopavanje« v obliki pridržka bi istočasno pomenilo konec Alpske konvencije.

Prebivalstvo in kultura sta del Alp

Pri oblikovanju Alpske konvencije je bilo področju »prebivalstvo in kultura« priznано prednostno mesto. Danes pa je od tega ostalo le malo. Sedaj naj sicer za to področje morda ne bi pripravili protokola, ustanovili pa naj bi vsaj delovno skupino.

Ur. – Alpska konvencija je bila formulirana kot »okvirna konvencija«, kar pomeni, da je bil določen le grob okvir, o najpomembnejših temah pa so bila oblikovana bistvena stališča. Podrobnosti naj bi obravnavali protokoli za izvedbo konvencije. V drugem odstavku 2. člena konvencije so navedena področja delovanja, za katera je predviden protokol: gorski gozd, varstvo tal, energija, promet, urejanje prostora itd., vseh protokolov je dvanajst. In čisto na začetku kot »črka a« je navedeno področje »prebivalstvo in kultura« (glej okvirček).

Podpisanih je sedem protokolov, osmi je pripravljen za podpis, protokola o prebivalstvu in kulturi pa v Alpski konvenciji do danes še vedno ni in to kljub t.i. »pole position«, ki ga zavzema v 2. členu tega dokumenta. CIPRA je zato pripravila dokument, ki poudarja sprejetje takega protokola. Besedilo je predstavljeno na spletni strani CIPRE (www.cipra.org) pod geslom »Alpska konvencija/ Stališče CIPRE o Alpski konvenciji«, naročite pa ga lahko tudi pri CIPRI. Inštitut za narodopisje in kulturni razvoj v Innsbrucku je v sodelovanju z organizacijo Pro Vita Alpina o tej temi prav tako pripravil obsežen dokument.

Zahteva po kulturni raznolikosti in kakovosti življenja Protokol o prebivalstvu in kulturi mora biti namenjen neposredno prebivalcem Alp – v središču je človek. Brez takega protokola ostaja trajnostni trikotnik iz Ria nedokončan, to pa je skrajno neugodno in neprimerno za alpske prebivalce.

Regionalna identiteta se razvije prek poglobljenega ukvarjanja z naravno in kulturno dediščino ter razvojem perspektiv regije za prihodnost. Cilj takega protokola mora torej biti vzpostavljanje vezi med kulturami znotraj alpskega prostora in prek njega. Raznolikost je treba spodbujati v skupnem okviru. Kultura se ne sme končati pri tradiciji in običajih, temveč mora biti dinamičen proces, ki je usmerjen v prihodnost. Zato pa mora protokol o prebivalstvu in kulturi vsebovati perspektive za prihodnost, biti mora dinamičen in obravnavati Alpe kot odprto strukturo.



© Gesellschaft für ökologische Forschung e.V., München

Kultura...

Protokol mora v enaki meri upoštevati družbenogospodarske in družbenokulturne vidike. Cilj je seveda ohranjanje in nadaljnji razvoj naravne in kulturne dediščine, zagotavljanje eksistenčne osnove za prebivalstvo ter ustvarjanje čim boljše kakovosti življenja za prebivalce. To kaže, kako zelo velik je pomen vseobsegajočega pojma trajnosti.

Predvidena delovna skupina

Na podlagi omenjenega dokumenta CIPRE je švicko predsedstvo Stalnemu odboru predlagalo, da se za to temo ustanovi posebna delovna skupina. Cilj naj (še) ne bi bil izdelava besedila za protokol, za katerega je CIPRA že predložila zelo obsežne predloge, temveč naj bi v glavnih potezih prikazali predvsem način ravnanja in strukturo morebitnega protokola. Na 17. zasedanju Stalnega odbora v Locarnu se je pokazala bojazen držav, da ne bi prebivalstvo zaradi preobsežnih zahtev takega protokola le-tega odklonilo.

Foto: CIPRA



...ima različne oblike

Drugi odstavek 2. člena Alpske konvencije:

Pogodbenice bodo za dosego ciljev, ki so navedeni v prvem odstavku, posegle po primernih ukrepih, še posebno na naslednjih področjih:

a) prebivalstvo in kultura – s ciljem spoštovanja, ohranjanja in podpiranja kulturne in družbene samobitnosti avtohtonega prebivalstva ter zagotavljanja njegove življenjske osnove, še posebno poselitve in gospodarskega razvoja, ki sta znosna okolju, ter pospeševanja medsebojnega razumevanja in partnerskega vedenja med alpskim in zunajalpskim prebivalstvom.

Poletna akademija »Žarišče Alpe« se je začela

»Žarišče Alpe – poletna akademija v Liechtensteinu« je bila leta 1998 pilotni projekt CIPRE v sodelovanju z višjo šolo iz Liechtensteina ter partnerji iz vseh alpskih držav. Akademija je letos potekala že tretjič in je danes vsesplošno priznana in stalna inštitucija.



Fotos: CIPRA

Ur. – Prva faza poletne akademije je obsegala pilotni projekt v okviru akcijskega programa Evropske unije Leonardo da Vinci, ki je kot tak predstavljal preskus za Mednarodno komisijo za varstvo Alp CIPRA. Odzivi udeležencev na akademijo so bili zelo pozitivni, kakovost te prireditve so tako študentje kot tudi zunanji opazovalci uvrstili zelo visoko, zato se je CIPRA v sodelovanju z liechtensteinsko višjo šolo odločila, da bo z akademijo nadaljevala.



CIPRA je s poletno akademijo poskusila nekaj, česar pred tem ni bilo, in sicer ne možnosti nadaljnega izobraževanja za specialiste na določenem strokovnem področju, temveč široko zasnovan program za tiste, ki svojo poklicno prihodnost na kakršenkoli način vidijo na področju Alp. Obravnavane niso bile le teme, kot so varstvo narave, promet in energija, temveč tudi hribovsko kmetijstvo, regionalni razvoj in turizem. Predavatelji so bili tako znani strokovnjaki iz raziskovalnega in znanstvenega sveta kot vidni strokovnjaki iz zasebnega gospodarstva in nevladnega sektorja, in to iz vseh alpskih držav! S to ponudbo je CIPRA zapolnila vrzel, saj doslej tako široko zastavljenega programa za nadaljnje izobraževanje še ni bilo.

Mednarodno priznanje

Vse, kar je novo, potrebuje svoj »ogrevalni čas«, zato je v prvih dveh letih na poletni akademiji ostalo še nekaj mest prostih. To se je medtem spremenilo. Poletna akademija v Liechtensteinu je postala tudi mednarodno znana. Triindvajset mladih iz petih različnih

držav, deloma nemško, deloma italijansko in deloma francosko govorečih, je izkoristilo ponudbo CIPRE za izobraževanje. Po treh tednih osnovnega tečaja se je del študentov v avstrijski Gasteinski dolini udeležil štiritedenskega projektnega tečaja, ki ga je vodil prof. Werner Bätzing z Univerze v Erlangnu-Nürnbergu, dvodnevne seminarja o »Ekološkem prestrukturiranju turističnih središč kot – osrednjem izzivu za alpski prostor v novi Evropi« pa se je udeležilo okrog štirideset ljudi (glej poročilo na strani 9).

Priprava mladih na sodelovanje v celotnem alpskem prostoru

Alpe so največje in zaradi človekovega izkoriščanja najbolj obremenjeno visokogorje v Evropi, zato je varstvo Alp za celo vrsto alpskih regij postalo vprašanje preživetja. Poiskati je treba strategije, v katerih je ideja o varstvu usklajena s trajnostnim razvojem. Rešitve so danes globalne in jih lahko najdemo v čezmejnem sodelovanju. S tem je npr. povezana tudi Alpska konvencija, vendar pa je na to treba pripraviti tudi mlade. Zato se na poletni akademiji CIPRE srečujejo mladi ljudje iz različnih držav, ki skupaj tvorijo nekakšno mrežo vseh tistih, ki se poklicno in zasebno zanimajo za Alpe. Redno se srečujejo v Liechtensteinu in tako so se absolventje prvih dveh poletnih akademij 25. in 26. avgusta srečali z letošnjimi udeleženci in si izmenjali ideje in mnenja. Na ta način se lahko tudi »nekdani študentje« vedno znova vračajo v Liechtenstein.



Brez dejavne finančne podpore ni poletne akademije

Letošnjo poletno akademijo so finančno podprli naslednji skladi: »Stiftung Binding Schaan«, »Stiftung Karl Mayer«, »Stiftung fürstlicher Kommerzienrat Guido Feger«, »LGT-Innovations-Stiftung« in Švicarska akademija naravoslovnih znanosti. CIPRA se vsem pokroviteljem najlepše zahvaljuje! Država Liechtenstein pa je že zagotovila, da bo finančno podprla poletno akademijo v letu 2001.

Mnenja udeležencev poletne akademije

Udeleženca Poletne akademije Luca Lorenzini, sociolog in novinar, ter Federico Reali, politolog in novinar, oba iz Italije, sta pri ostalih udeležencih opravila intervju in o tem pripravila naslednje krajše poročilo:



»Akademija je sijajna priložnost, da lahko poglobimo obstoječe znanje in ga postavimo v širši kontekst.«

Viviana Ferrario
arhitektka iz Italije



Poletna akademija je pomembna za ustvarjanje predstave o novem poklicu, ki bi ga lahko označili kot »izvedenec za alpsko okolje splošne smeri«

Henning Meumann
filozof iz Nemčije



»Zelo pozitivno ocenjujem možnost, da si lahko s somišljeniki izmenjujem poglede o vprašanih glede alpskega prostora.«

Patrick Rohner
ekonomist in gimnazijski učitelj iz Švice



»Akademija se mi je zdela odlično organizirana, pozitivno pa ocenjujem zlasti interdisciplinaren pristop.«

Julia Beckel
geografinja – kartografinja



»V celoti je Poletna akademija v meni zapustila odlične vtise, čeprav mi je bilo kot edinemu francosko govorečemu na začetku malce težje kot ostalim.«

Benoît Boschung
inženir za področje naravnih virov, Švica

Trije tedni poletne akademije so minili v znamenju intenzivnega dela, izmenjave med različnimi kulturami in zelo dragocenih skupnih doživetij. Tak je povzetek ob koncu tretje Poletne akademije »Žarišče Alpe«, ki jo je CIPRA organizirala od 14. avgusta do 1. septembra 2000 v Schaanu. Prireditve se je udeležilo 23 oseb, ki so prišli iz petih različnih alpskih držav in so zastopali tri različne matere jezike (osrednjega seminarja so se udeležili predstavniki celo šestih držav in štirih različnih jezikov). Letos je bilo prvič organizirano tudi simultano prevajanje v italijanskem in nemškem jeziku, kar je omogočilo udeležbo šestih italijanskih predstavnikov, to pa je olajšalo tudi izmenjavo in sporazumevanje med predstavniki različnih alpskih pokrajin. Naj predstavimo nekatera mnenja udeležencev:

Turizem in Alpe v prihodnosti

Ekološko prestrukturiranje turističnih centrov, poglobljanje povezav med regionalnim gospodarstvom in ekološkim ravnovesjem – te in druge teme o problemih v različnih pokrajinah alpskega loka so obravnavali na seminarju v liechtensteinskem Triesenbergu 24. in 25. avgusta letos, ki je bil organiziran v okviru poletne akademije CIPRE »Žarišče Alpe«. 40 udeležencev iz šestih držav je pod strokovnim vodstvom profesorja Wernerja Bätzinga z Univerze Erlangen-Nürnberg in s pomočjo docentov Dominika Siegrista in Martina Uitzta doživelo navdušeno »panalpsko delavnico«, pri tem pa so si prizadevali za smernice in strategije rešitev, ki bi lahko ponudile odgovore na ekološke, gospodarske in družbenoekonomske probleme. Na seminarju so predstavili tudi konkretne primere projektov trajnostnega turizma, ki so jih uresničili v Saas Feeju, Davosu in Bad Hofgasteinu. Program je vseboval tudi skupinska dela, tako je prišlo do izmenjave ljudi z različnimi poklicnimi znanji in različnim kulturnim ozadjem. Prek tega je bil poudarjen pomen čezmejnega sodelovanja med različnimi akterji v celotnem alpskem prostoru, na katerem temelji tudi ideja Alpske konvencije.

Luca Lorenzini in Federico Reali

Primer za belo knjigo

Javni prevoz prek Vršiča



Foto: CIPRA-Slovenija

Upravljanje s parkirišči in javni promet kot recept za uspeh

Občina Kranjska Gora si že dlje časa prizadeva najti ustrezno tehnično in okolju prijazno rešitev za ureditev prometa v alpskih dolinah Vrata, Kot, Krma in Planica ter za ureditev tranzitnega prometa čez visokogorski prelaz Vršič (1611 metrov nadmorske višine).

Položaj na Vršiču je poleti in pozimi skrajno kritičen: poleti zaradi turističnega prometa, pozimi pa zaradi vozila za odstranjevanje snega in za posipanje cest, saj na tem kraškem področju, kjer so tudi izviri pitne vode, vsako leto posujejo prek 400 ton soli.

Namesto izgradnje ceste prek prelaza se občina Kranjska Gora zavzema za javni prevoz. Med Kranjsko Goro in Bovcem so tako že organizirali avtobusno povezavo. Ker pa je v Sloveniji za upravljanje cest pristojna država, občine pa lahko posegajo samo v mirujoči promet, preostane občini samo to, da zaračunava parkirnine. Prihodek od tega je namenjen ne samo za upravljanje cest, temveč tudi za razvoj javnega prevoza.

Kranjska Gora vidi v teh ukrepih pomemben korak k pospeševanju javnega prevoza. Prav zaradi tega so za občino velikega pomena stiki z javnostjo, kajti tako lahko prebivalstvo obvešča in spodbuja, naj uporabljajo javna prevozna sredstva.

Neda Kovačič

13. člen Protokola o turizmu: Promet in prevoz turistov

Pogodbenice spodbujajo ukrepe za omejevanje prometa z motornimi vozili v turističnih krajih.

Poleg tega podpirajo zasebne ali javne pobude za boljše dostopnost turističnih krajev in središč z javnimi prevoznimi sredstvi in spodbujajo turiste k uporabi takega prevoza.

Drugi odstavek 2. člena Alpske konvencije določa naslednje:

Pogodbenice bodo za doseg ciljev, ki so navedeni v prvem odstavku, posegle po primernih ukrepih, še posebno na naslednjih področjih:

j) promet – s ciljem zmanjševanja obremenitve in nevarnosti v prometu čez Alpe in znotraj njih do mere, ki je znosna človeku, živalim, rastlinam in njihovim življenjskim prostorom. To se med drugim doseže s povečano predstavitvijo prometa, predvsem tovornega prometa na železnico, ter z ustvarjanjem primernih infrastruktur in trgu prilagojenih spodbud brez narodnostne diskriminacije.

Primer za črno listo

Konec Allgojskih železnic?

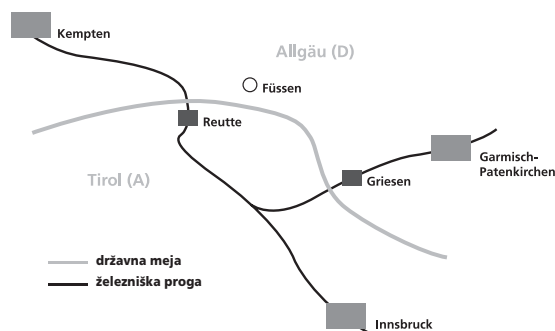
Nemške železnice (DB) načrtujejo, da bodo oktobra letos začele odstranjevati nadzemne vode na ausserfernski železnici, s tem pa bi nadaljnje obratovanje te pomembne železnice, ki sega od pokrajine Allgäu prek Ausserferna na Tirolskem vse do Garmischa, postalo v celoti negotovo.

AGÜ. – Vsako leto prepeljejo na tej progi v osrednje tirolsko področje in v nasprotno smer več kot 100000 ton blaga, poleg tega pa ima železnica velik pomen za turizem v regiji. Na podlagi ekspertize INTERREG-a se ausserfernski železnici obetajo dobre možnosti za prihodnost.

Nemške železnice so progo med Garmisch-Partenkirchnom in Griesnom zanemarjale več desetletij, sedaj pa temu za okolje prijaznemu prometnemu sredstvu grozi, da ga bodo ukinili zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, potrebnih za sanacijo. Istočasno poteka vzporedno z odsekom proge prek najlepše krajine gradnja avtoceste A7 do Füssna, magistralno

cesto čez gorski prelaz Fernpass pa so velikopotezno razširili. Z ukinitvijo proge na nemški strani bi bili nadzemni vodi, ki so jih sanirali še pred nekaj leti, tudi na avstrijski strani proge praktično brez smisla.

Bavarski in avstrijski prometni minister sta medtem že vložila veto na predlagano ukinitve ausserfernske železnice in samo upamo lahko, da bodo Nemške železnice (DB) in Zvezne avstrijske železnice (ÖBB) upoštevale novo izraženo politično voljo.



Sava Dolinka: dragocenost v nevarnosti

Podjetje Savske elektrarne načrtuje obnovo in izgradnjo hidroelektrarne Moste na Savi Dolinki. Predvidena je izgradnja akumulacijskega bazena, zaradi katere bi bila uničena 2 km dolga dolina reke Save med Vrbo in Bledom, poplavljen pa bi bilo okrog 38 ha veliko območje. Gladina jezera za pregrado bi nihala za štiri metre. Območje, na katerem naj bi uresničili ta projekt, je z naravovarstvenega vidika zelo dragoceno in daje zatočišče celi vrsti ogroženih živalskih in rastlin-

skih vrst. Načrtovano akumulacijsko jezero ogroža vodne vire kakor tudi mokrišče Berje, ki je zaščiteno kot naravni spomenik. Izgradnja akumulacijskega bazena bi pomenila isto kot uničenje enega najdaljših neokrnjenih odsekov Savske doline.

CIPRA-Slovenija je zato na dr. Andreja Umka, ministra za okolje in prostor, ter dr. Jožeta Zagožna, ministra za gospodarstvo, naslovila dopis, v katerem je poudarila, da bi načrtovan poseg pomenil kršitev Alpske konvencije, predvsem pa kršitev protokolov o energiji, varstvu narave in urejanju krajine kakor tudi urejanju prostora in trajnostnem razvoju. Povzročene škode ne bi bilo mogoče popraviti, zato bi morali biti gospodarski interesi usklajeni z ekološkimi potrebami. CIPRA-Slovenija zato podpira zahtevo Odbora za rešitev blejske Save Dolinke, ki od slovenske vlade zahteva, da tega projekta ne bi smela odobriti. CIPRA-Slovenija je prepričana, da je za hidroelektrarno Moste mogoče s skupnimi prizadevanji najti rešitve, ki bodo upoštevale tako gospodarske kakor tudi ekološke zahteve.

Foto: CIPRA-Slovenija



Opuščeni pašniki kot objekti špekulacij

Že nekaj časa ostaja veliko planinskih pašnikov v Italiji neizkoriščenih, vendar pa tokrat razlog za to ni kriza hribovskega kmetijstva ali pa strogi higienski predpisi za proizvodnjo sira, kar za urejanje struktur vsekakor predstavlja precejšnjo oviro. Krivde ne moremo naprtniti niti volku ali drugim plenilcem, ki se počasi vračajo



© Gesellschaft für ökologische Forschung e.V., München

CIPRA-Slovenija

v Alpe. Nasprotno pa je opaziti posledice špekulacij kmetov iz doline, ki prejmejo višje subvencije, če razširijo svoje pašne površine. Na tržišču nastopajo s ponudbami, ki presegajo resnično vrednost pašnikov. Rezultat tega je izredna porast cen teh površin, zaradi česar postanejo manjši živinorejci iz hribovskih predelov na tržišču nekonkurenčni. Čeprav se za pašnike plačuje zakupnina, jih pogostokrat sploh ne vzdržujejo, ker to predstavlja prevelike stroške. Za marsikaterega lastnika pašnikov je pomembna samo zakupnina, za opuščene ali napačno izkoriščane pašnike se ne zmenijo, s tem pa se kriza živinorejstva v Alpah samo pogloblja. Vendarle pa se združenja živinorejcev tega problema zavedajo in le upamo lahko, da se jim bo posrečilo preprečiti zlorabe dolinskih kmetov.

CIPRA-Italija

Reka Sesia v nevarnosti

FP. – Reka Sesia in njeni pritoki tvorijo ekosistem voda, za katerega je značilna velika sonaravnost. Sedaj pa se je pojavila cela vrsta prošenj za odjem in reguliranje vode zaradi pridobivanja električne energije, kar bi seveda škodljivo vplivalo na vodotoke v dolini Valsesia. Poleg tega pa je tu še absurda zahteva, da bi postavili umetni objekt za šport kanu, za kar naj bi zgradili umeten stranski rokav reke Sesie. Da bi preprečili uničenje ene najlepših italijanskih rek, je bil ustanovljen »Odbor za zaščito Sesie«, ki je 9. aprila organiziral protestno prireditev proti gradnji projektov, ki bi reki povzročila nepopravljivo škodo. K nasprotnikom odbora pa ne sodijo le številne občine v dolini ter ribiči in zasebniki, temveč tudi združenja in šole za vodni šport kanu, ki delujejo v pokrajini.

CIPRA-Italija

Zamenjava pri CIPRI-Avstrija

BS. – Ko je bilo leta 1994 razpisano mesto za usklajevanje projekta za informativno kampanjo Alpske konvencije v okviru CIPRE-Avstrija, je bil v množici kandidatov izbran Reinhard Gschöpf. Kot strasten geograf in vsestranski človek, izkušen pri projektih, mu je v preteklih šestih letih s široko podporo aktivnih nevladnih organizacij in avstrijskega okoljskega resorja uspelo vzpostaviti enkratno informacijsko in dokumentacijsko službo za Alpsko konvencijo. Njegovo delovno področje sega od pomembnega vsebinskega dela v ozadju, intenzivnega vzdrževanja stika z vsemi, ki so delovali na alpskem prostoru in zanj, tekočega dela z mediji, živahne publikacijske dejavnosti do vsakodnevne odgovarjanja na vprašanja in zahteve. Njegovo geslo pri poizvedbah, ki jih je vedno skrbno opravil, je bilo vedno »preveriti, dvakrat preveriti in še enkrat preveriti«. Reinhardovo neutrudno zavzemanje za alpski prostor in strast, s katero je bistvene vsebine »predstavil« v kompleksno oblikovanih besedilih, bosta za vedno ostali njegova blagovna znamka. V prihodnje bo kot referent za promet in turizem v parlamentarnem klubu Zelenih sprejel nove izzive in tako ostal zvest alpskemu prostoru.

Foto: CIPRA-A



Na nove izzive!
Reinhard Gschöpf

Novo predsedstvo pri CIPRI-Nemčija

AGÜ. – Dr. Stefan Köhler, do nedavnega referent za varstvo narave pri Nemškem planinskem društvu, je bil izvoljen za predsednika in je tako nasledil dolgoletnega predsedujočega Dietra Poppa. Zaradi časovnih razlogov Popp za to funkcijo ni več kandidiral, bo pa še naprej dejavno sodeloval pri delovanju CIPRE-Nemčija kot njen finančnik. Za podpredsednika sta bila izvoljena Klaus Hübner iz Deželne zveze za varstvo ptic ter Erwin Rothgang iz Nemškega planinskega društva. Občni zbor je nadalje sprejel sklep o razširitvi predsedstva za dva člana, da bi tako lahko čim večjemu številu članskih organizacij omogočili stalno sodelovanje v predsedstvu. Za to funkcijo je bil končno izvoljen Roman Haug, župan Hindelanga, in tako se je prvič zgodilo, da je tudi predstavnik občine postal član predsedstva CIPRE-Nemčija. Za novo članico je bila izvoljena mladinska organizacija »Bund Naturschutz« in da bi bili zagotovljeni tudi interesi mladih, je bil kot njihov predstavnik v predsedstvo izvoljen Thomas Frey.



Foto: CIPRA-A

Gudrun Streicher

Dragi Reinhard, na tej poti ti želimo za prihodnost vse najboljše in da tvoji viri informacij ne bi nikoli usahnili!

Njegovo mesto je s 1. avgustom prevzela Gudrun Streicher. Prebivalka alpskega prostora, navdušena geografinja, absolventka Ciprine Poletne akademije, ljubiteljica narave, optimistka in idealistka glede vsega, kar je povezano z varstvom Alp. Urad Alpske konvencije pri CIPRI-Avstrija je dosegljiv prek elektronske pošte streicher.cipra@oegnu.or.at ali pa na telefonski številki +43/1/40113-34 oziroma številki telefaksa +43/1/40113-50.

Poročilo o kočah v Alpah je pripravljeno

Ur. – V okviru štipendije, ki je nastala po zamisli dr. Petra Goopa kot poslovilno darilo Ulfru Tödterju, takratnemu direktorju CIPRE-International, je Nathalie Morelle leta 1997 in 1998 prepešala Alpe (CIPRA Info 52/99). S pomočjo društva SOS-Dolomites in po zaslugi oddelka za naravo in krajino pokrajine Bolzano so izdali njeno poročilo. Publikacijo »Koče v Alpah. Popotniška študija o 123 planinskih postojankah v sedmih alpskih državah. Pobude za varstvo okolja v praksi in okoljsko izobraževanje za obiskovalce« (Hütten der Alpen – Wanderstudie über 123 Schutzhütten in den 7 Alpenstaaten. Anregungen für den praktischen Umweltschutz und die Umweltbildung der Besucher), ki je posvečena zlasti upravljalnem koč in drugim akterjem na področju okoljevarstvenega izobraževanja, zanimiva pa je tudi za obiskovalce koč, lahko v francoskem, italijanskem in nemškem jeziku naročite pri Nathalie Morelle (tel./faks: 0044 115 849 31 29, e-mail nathalie.morelle@gmx.net).

Krasne nove Alpe tudi v italijanščini in francoščini

Besedilo razstave »Krasne nove Alpe« (CIPRA-Info 50/98) obstaja poleg nemščine že nekaj časa v italijanščini, po novem pa tudi v francoščini. Informacije v zvezi s tem lahko dobite pri Družbi za ekološko raziskovanje (Gesellschaft für ökologische Forschung e.V., Frohschammerstrasse 14, D-80807 München, tel.: 0049-89-359 85 86, faks: 0049 89-359 66 22).

Ministri zavrnilo konvencijo o hribovitih območjih

Na 12. konferenci, ki je bila 8. septembra 2000 v Hannoveru, evropski ministri za urejanje prostora v nobenem oziru niso podprli projekta za evropsko konvencijo o hribovitih območjih. Predlog besedila je predložil kongres evropskih občin in regij ter parlamentarna skupščina Sveta Evrope.

Ur.- V ozadju konvencije o hribovitih območjih se skriva prizadevanje, da bi vsem hribovitim regijam v Evropi omogočili skupni razvoj. Zaradi raznolikosti posameznih hribovitih regij mora tak dokument nujno poiskati najmanjši skupen imenovalac in se omejiti na splošne trditve, zaradi česar besedilo izgubi sporočilno moč. Negativni odzivi na osnutek konvencije so zagotovo utemeljeni s tem, da so stališča prepslošna in zato ne veljajo za nikogar, poleg tega pa besedilo izhaja iz ugotovitve, da so hribovite regije nerazvite, kar sicer ne velja prav za vse hribovite regije v Evropi.

Izkušnje Alpske konvencije

Izkušnje Alpske konvencije v več kot desetih letih so pokazale, da je v takem besedilu zelo težko oblikovati stališča, ki bi veljala za celoten alpski prostor. Že znotraj Alp so razlike med posameznimi deželami in regijami tako velike, da je pogostokrat zelo težko poiskati ustrezne formulacije, ki bi veljale za vse prizadete regije in bi vsem prinesle kaj novega. Kar velja za turizem v Primorskih Alpah, ne drži nujno za avstrijske Alpe.

Kmetijstvo v francoskih Južnih Alpah se spopada z drugačnimi strukturnimi in podnebnimi problemi kot pa kmetijstvo v švicarskih Alpah. Seveda pa bi bilo še težje v enem samem členu urediti, recimo, prometno problematiko tako za Alpe kakor tudi za Kavkaz.



© Gesellschaft für ökologische Forschung e.V., München



© RENAT AG

Regionalne rešitve namesto evropske konvencije

V Evropi segajo številna hribovita območja prek meja posameznih držav: od Kavkaza do Balkana, od Pirenejev do Karpatov. Konvencije na regionalni ravni bi lahko bile po vzoru Alpske konvencije učinkovit instrument za uresničevanje evropske ideje o regijah. Zlasti v čezmejnih hribovitih regijah bi lahko obvezujoči dogovori, ki upoštevajo posebne probleme prizadetega območja, predstavljali koristne instrumente za konstruktivno in prilagojeno reševanje problemov, to pa bi bilo v korist prebivalcem in naravi. Regionalne konvencije zagotovo niso univerzalno zdravilo, so pa primerne za razvijanje zavesti o nujnosti oblikovanja strategij za skupno reševanje problemov.

Sistem regionalnih konvencij v smislu Evrope regij ima tudi to prednost, da pozna odgovore na regionalne danosti in lahko predstavlja protiutež predpisom, ki veljajo po vsej Evropi. Ideja o trajnosti se zagotovo ne uresničuje s pisanjem konvencij, a proces, ki temelji na načelu subsidiarnosti, vodi k oblikovanju zavesti, s pomočjo katere je mogoče najti skupne rešitve za skupne probleme.

Avstrija prenehala sodelovati pri pripravi študije »Trajnostni razvoj prometnega sistema v zgornji Renski dolini«

Lani so prometni ministri Avstrije, Liechtensteina in Švice sklenili, da je potrebno izdelati skupno študijo o razvoju prometa v zgornji Renski dolini, avgusta letos pa je Avstrija čisto nepričakovano odstopila od tega sodelovanja.

Ur. – V pismu o nameri, ki so ga 8. septembra 1999 podpisali prometni ministri Avstrije, Liechtensteina in Švice, so cilji skupne študije točno določeni. Ugotoviti bi bilo treba sedanje in predvidene prometne tokove ter učinke infrastrukturnih ukrepov, ki jih načrtujejo na tem območju, pri čemer gre – sklicujoč se na črko j) drugega odstavka 2. člena – za zmanjšanje obremenitev in tveganj znotrajalpskega prometa do mere, ki je znosna za ljudi, živali, rastline ter njihove življenjske prostore.



© Schädler, Triesenberg

Kasneje so problematiko študije s sodelovanjem vseh treh strani konkretizirali in naročili študijo, 18. avgusta letos pa je vodja oddelka v avstrijskem zveznem ministrstvu za promet, inovacije in tehnologijo popolnoma nepričakovano sporočil, da Avstrija pri študiji ne bo sodelovala, kajti »bistvenih dodatnih spoznanj za konkretne politične odločitve« namreč ni pričakovati. V dopisu so zatrdili, da je problematika študije osredotočena »enodimenzionalno na okoljske vidike«. Kot je zapisano v pismu o nameri, naj bi študija raziskala vplive na kakovost življenja in okolja kakor tudi na kakovost prometa in prostorski razvoj. Tako so popolnoma v skladu s trajnostnim razvojem enakovredno upoštevani interesi okolja, družbe in gospodarstva. O »enodimenzionalni postavitvi vprašanja, ki se osredotoča na okoljske vidike«, torej ne more biti govora.

CIPRA je avstrijskega zveznega kanclerja in tri ministre pozvala, da upoštevajo prvotni sklep. To se sicer ni zgodilo, vlada neposredno prizadete zvezne dežele Vorarlberg pa je izrazila pripravljenost, da bo prevzela avstrijski del stroškov.

Dajatve za težke tovornjake v Liechtensteinu

Ur. – V Liechtensteinu se je 25. septembra 71 odstotkov sodelujočih na referendumu izreklo za dajatev za težka tovorna vozila gleda na nosilnost, ki naj bi jo hkrati s Švico uvedli 1. januarja 2001. Dajatev se nanaša na prevoz oseb in blaga, ki je težji od 3,5 ton. Na ta način bo zagotovljeno, da bo lahko meja s Švico ostala odprta še naprej: če Liechtenstein tega ukrepa ne bi sprejel, bi bilo zaradi uvedbe omenjene dajatve v Švici na meji med obema državama potrebno urediti kontrolna mesta.

Ali vas zanima praksa pri CIPRI?

CIPRA-International stalno ponuja v svoji pisarni v Liechtensteinu delovna mesta za praktikante. Za šestmesečno prakso se izplačuje plača. Od kandidatov pričakujemo, da so

absolventi naravoslovnih smeri, eventualno tudi drugih študijskih smeri, ki se zanimajo za delo nevladnih organizacij na področju varstva okolja in govorijo vsaj dva »alpska jezika« (francosko, italijansko, nemško, slovensko).

CIPRA-International, Im Bretscha 22, FL – 9494 Schaan, tel. 00423 237 40 30, faks 00423 237 40 31, e-mail: cipra@cipra.org

4. Alpski forum v Italiji

Ur. – Četrti Alpski forum je potekal od 11. do 15. septembra v Bergamu. Forum je osnova za dialog med raziskovalci iz vseh alpskih držav in z najrazličnejših znanstvenih področij. Izbrani sta bili dve temi – promet in kultura, o katerih v okviru Alpske konvencije trenutno potekajo burne razprave. Nekaj vtisov:

Promet: povečanje prometa še ne pomeni boljšega gospodarstva

Promet je bil ena od glavnih tem na prireditvi. Med obravnavanimi problemi je bilo kot osrednji problem prikazano ločevanje naraščanja prometa od gospodarske rasti. Medtem ko je na drugih področjih, kot je na primer poraba energije ali gospodarjenje z odpadki, gospodarstvo to ločevanje že opravilo, se pri prometu to še ni zgodilo. Po mnenju Rolfa Monheima iz Bayreutha so ločevanje na prometnem področju izvedli že številni mestni centri, na ravni regij pa ta pristop še ne deluje. Alpe kot ekološko še posebej občutljivo območje morajo ta izziv sprejeti in lahko tako postanejo vzorčni primer za razvoj, pri katerem bi manj prometa pomenilo tudi večjo gospodarsko učinkovitost.

Kultura: jeziki manjšin med nasprotovanjem in razvojem

V eni od delavnic, kjer so se ukvarjali s področjem kulture, so obravnavali jezike manjšin, zlasti ladinščino in retoromanščino. Hans Goebel iz Salzburga je predstavil proces in potrebne ukrepe za uveljavitev jezika določene skupnosti, ki ima za izhodišče različne narečne jezikovne variante. Po njegovem mnenju čiste jezikovne vidike zelo hitro izpodrinejo občutljivost in zgodovinske ter psihološke značilnosti. Drzna



© Comune di Bergamo

**Bergamo,
kraj prireditve
4. Alpskega foruma**

odločitev, da bi ustvarili »skupni knjižni jezik« z namenom, da bi manjšinski jezik lahko preživel, pa po njegovem mnenju ne bi povzročila izginotja narečnih jezikovnih variant. To je jasno pokazala izkušnja iz Graubündna z retoromanščino. Pomembna naloga v prihodnosti bo tudi v tem, da se jezikom manjšin, ki so pomemben sestavni del alpske raznolikosti, podeli uradni status.

Dialog nevladnih organizacij z mednarodno raziskovalno skupnostjo

Do dialoga med znanstveniki in predstavniki nevladnih organizacij pride le redko in tako obe strani zamujata ugodne priložnosti. Nevladne organizacije se morajo pri vsakodnevem delu ravnati po znanstveno podkrepljenih dejstvih, po drugi strani pa znanost potrebuje partnerje, ki njene rezultate »prevedejo« in jih razširijo med ljudi.

V okviru Alpskega foruma so se lahko predstavniki civilnih iniciativ udeležili delavnice o trajnostni mobilnosti in tako imeli priložnost, da so potrebe po raziskovanju z vidika nevladnih organizacij neposredno predstavili mednarodni raziskovalni skupnosti.

Rezultat delavnice je obsežen seznam vprašanj o raznovrstnih vidikih čezalpskega in znotrajalpskega prometa. Nekaj primerov iz seznama: še naprej ni na voljo znanstveno utemeljenih meril za »znosne obremenitve in tveganja za človeka, živali, rastline in njihove življenjske prostore« (prim. črko j) drugega odstavka 2. člena Alpske konvencije). Prav tako bi morala biti vzpostavljena – najprej na tranzitnih oseh – stalna mreža za opazovanje prometa in njegovih vplivov. O letalskem prometu, ki se odvija čez Alpe, ni nobenih podatkov, do sedaj pa tudi niso bile opravljene raziskave o učinkih gradnje cest višjega razreda na regionalno gospodarstvo.

Celoten seznam vprašanj lahko poiščete na domači strani CIPRE-International (www.cipra.org), podatki o Alpskem forumu 2000 pa so na voljo na domači strani www.montagna.org/forum2000/html.

Andreas Weissen, predsednik CIPRE-International

V predoru Mont Blanc dobiček pomembnejši od varnosti

Maja letos je poslanec Christian Kert francoski nacionalni skupščini predložil poročilo o ukrepih, ki so potrebni za boljšo varnost v francoskih cestnih predorih, med drugim tudi v predoru Mont Blanc. Sklepi poročila so bili alarmantni: ukrepi, kot sta jih predlagali obe družbi, ki upravljata s predorom, so bili preprosto neustrezni.

Ur. – Francoska in italijanska družba za upravljanje s predorom Mont Blanc sta ponovno odprtje predora predvideli marca 2001. Mnenje poročevalca v nacionalni skupščini, pa tudi mnenje nevladnih organizacij in gasilcev je, da so razlogi za to naglico izključno gospodarske narave. Ponovno odprtje predora je namreč za obe družbi ATMB in SITMB izrednega gospodarskega pomena.

Izbrana tehnična rešitev predvideva uporabo prezračevalnega predora kot varnostnega predora, ta rešitev pa omogoča pobeg iz predora kvečjemu zdravim osebam, za množično evakuacijo pa ni primerna.

Za tovarna vozila bi morala biti nameščena naprava za merjenje temperature motorja, kar pa na severnem vходу v predor zaradi pomanjkanja prostora sploh ni možno. Poročevalec nacionalne skupščine meni, da



© Alpeninitiative

vožnje tovornjakov skozi predor ni mogoče dovoliti toliko časa, dokler ta problem ne bo rešen. Izjema so lahko samo tovornjaki za lokalno oskrbo.

Poleg tega je treba poudariti, da prevoz blaga po cesti na taki gorski prometni osi, kot je montblanška, ni primeren niti z ekološkega niti z varnostnega vidika.



Sklad Aage V. Jensen Charity Foundation iz Vaduza (FL) je finančno podpril izid te številke biltena CIPRA-Info.

AZB FL-9494 Schaan / P. P. / Journal
3/00

Zutreffendes durchkreuzen – Marquer ce qui convient Perire una crocetta secondo il caso				
Weggelegen: Nachsendefrist abgelaufen Anschreiben nicht eingetroffen Traslocato: Termini di spedizione scaduto	Adresse ungetroffen insufficiente	Un- bekannt non noto Scritto scritto	Nicht abgefragt non richiesto Non ritirato	Annahme verweigert non accettato Respiro
				Gestorben Deceduto

IMPRESSUM

Obvestila CIPRE
izhajajo 4-krat letno

Impressum Obvestila CIPRE – izhajajo 4-krat letno – Uredništvo (Ur.): Andreas Götz, Michel Revaz, Cristina Boschi – CIPRA-International – drugi avtorji: – AGÜ Andreas Güthler CIPRA-Deutschland, FP Francesco Pastorelli CIPRA-Italien, BS Bettina Scheiderbauer, CIPRA-Österreich – Prevodi: Fabienne Juilland, Carlo Gubetti, Nataša Leskovic-Uršič – Pri ponatisu zaželjena navedba vira – Natisnjeno na recikliran papir – Nem(ka, francoska, italijanska in slovenska izdaja – Celotna naklada: 12.500 – Tisk: Gutenberg AG, Schaan/Liechtenstein.

CIPRA-International, Im Bretscha 22, FL-9494 Schaan,
tel.: 00423 237 40 30, faks: 00423 237 40 31, e-mail: cipra@cipra.org, spletna stran: www.cipra.org

Nacionalni odbori:

CIPRA-Österreich, c/o ÖGNU Umweltdachverband, Alserstrasse 21/1/5, A-1080 Wien
tel.: 0043 1 40 113 36, faks: 0043 1 40 113 50, e-mail: cipra@oegnu.or.at

CIPRA-Schweiz, c/o Pro Natura, Postfach, CH-4020 Basel
tel.: 0041 61 317 92 42, faks: 0041 61 317 92 66, e-mail: mbrehrens@pronatura.ch

CIPRA-Deutschland, Waltherstrasse 29, D-80337 München,
tel.: 0049 89 54 42 78 50, faks: 0049 89 54 42 78 99, e-mail: info@cipra.de, spletna stran: www.cipra.de

CIPRA-France, c/o Mountain Wilderness, 5, Place Bir hakeim, F-38000 Grenoble,
tel.: 0033 476 01 89 08, faks: 0033 476 01 89 07, e-mail: cipra.france@wanadoo.fr

CIPRA-Liechtenstein, c/o LGU, Im Bretscha 22, FL-9494 Schaan
tel.: 00423 232 52 62, faks: 00423 237 40 31, e-mail: lgu@lgu.LOL.li, Website: www.lgu.li

CIPRA-Italia, c/o Pro Natura Torino, via Pastrengo 20, I-10128 Torino
tel.: 0039 011 54 86 26, faks: 0039 011 534 120, e-mail: cipra@arpnet.it

CIPRA-Slovenija, Večna pot 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: 00386 61 200 78 00 (int. 209), e-mail: cipra@gozdis.si

Regionalni odbor:

CIPRA-Südtirol, c/o Dachv. f. Natur- u. Umweltschutz, Kornpl. 10, I-39100 Bozen
tel.: 0039 0471 97 37 00, faks: 0039 0471 97 67 55, e-mail: natur@dnnet.it, Website: www.umwelt.bz.it